

İlk Sözümlüz Son Sözümlüz

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ. وَصَلَّى اللّٰهُ وَسَلَّمْ عَلٰی سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰی اٰلِهِ وَصَحْبِهِ اَجْمَعِیْنَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Aziz kardeşlerim,

Uçakla yolculuk edenler şöyle bir süreçten geçerler: Bir bilet acentesinden veya eldeki teknolojik imkânlarla, gidilecek yere hangi gün gidileceği belli olarak bilet alınır. O bilet alınır, yolculuğun gerçekleşeceği gün kontrollerden geçilir, yüklerin fazlasına izin verilmez, ısrarcı olunursa ekstra bedel alınır ve bir biletle başlayan yolculuk o bileti birkaç kere katlayacak kadar işlemle devam eder ve en sonunda uçağa binilir.

Müslüman'ın cennet yolculuğu kelime-i şahadet ile başlar. "Eşhedü en lâ ilâhe illallâh ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve resûlüh" denir; bu bilet işlemidir. Bu olmaksızın cennet yoluna kesinlikle girilemez. Daha sonra kontrollerden geçme aşaması yaşanır, kelime-i şahadete rağmen haram işleyenler, o haram yüklerle cennete giremeyecekleri için bedel ödeme merkezine (cehennem) yönlendirileceklerdir. Fazla yüklerden arındırıldıktan sonra da Allah lütfuyla mağfiret eder, cennete girerler.

Bu süreç hiçbir şekilde başka bir şey için değişmeyecektir. Belli bir ırk veya sülale için ayrıcalık gösterilmeyecektir. Hatta *bileti* olmayan biri, Muhammed aleyhisselamı avuçlarında büyütüp ona gözbebeği gibi bakmış olsa dahi cehenneme gitmekten kurtulamayacaktır. Ebu Talib bu nedenle şimdi 'Allah ondan razı olsun' dediğimiz biri değildir, bileti olmadığı için.

"Eşhedü en lâ ilâhe illallâh ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve resûlüh" cümlesi şu kâinatta en doğru tek sözdür. Bu söze sahip olamayanın hiçbir şekilde cennete gitmesi mümkün değildir. İnsanlık namına iyi işler yapması, iyi bilinmesi bu bakımdan hiçbir anlam ifade etmez. Müminlerin ilk ve son sözü bu sebeple kelime-i şahadettir.

Bu cümlenin söylenmesi insan açısından 'bilet' almaktır. Bileti alan yolcu sorunlar yaşasa, engellere takılsa bile nihayetinde biletlidir. Başlangıcını bu bileti kestirerek yapan ve son nefesinde de biletini iptal ettirmeyen herkes, Allah'ın izniyle, cennete girecektir. Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem, son sözü bu olanın cennete gireceğini haber vermektedir. Son sözün bu olması ve biletin iptal ettirilmemesi, ölmeye önce Allah'a isyan etmek anlamına gelen bir iş yapmamak ve imanı terk etmemektir.

Bir cümleyle sonsuz cennete girmeyi garantilemek kolay olduğu gibi yine bir cümleyle bu garantiyi sonsuza kadar iptal etmek dahi kolaydır. İnsanın bu sebeple başlangıçtan son nefese kadar kelime-i şahadete ve onun gerektirdiği imana bağlı kalması, cennet biletinin iptal olmaması için gereklidir. Kimse elli sene boyunca kalbe kan taşıyan bir damarın gözle görülmeyecek kadar ince bir borudan ibaret olmasını küçümsemediği ve fonksiyonunun görünüşünden çok daha büyük olmasını herkes kabul ettiği gibi bir cümleyle de olabilecekleri küçümsemek mümkün değildir.

Bileti iptal ettirmenin tek cümlelik, anında oluveren bir iş olması mesela babası ölen kadının ağabeylerinin karşısına geçip miras bölümünde eşit dağıtım yapılacağı itirazını dillendirmesinde görülebileceği ve hem Müslüman olup hem böyle bir şeyi nasıl dillendirebildiği söylenince de "o iş başka bu iş başka" diyecek cüreti şeriata karşı sergileyebilmesinde olduğu gibi gayet kolaylıkla mümkündür. Bu, bavullarını doldurarak hazırlık yapmış ama *bileti* iptal olduğundan havalimanında yolculuğunun hiçbir geçerliliği kalmamış birinin manzarasıdır.

Söylenmesi uğruna on binlerce peygamberin gönderildiği ve binlercesinin öldürüldüğü kelime-i şahadet, insanın gizli saklı ve kimsenin haberdar olamayacağı şekilde yaşayabileceği bir iç maceradan ibaret değildir; insan bir bilet aldığından havalimanı görevlilerine onu göstermekten ısrarla kaçınırsa

başına gelecek olan, havalimanından atılmaktır. Kelime-i şahadet gizli saklı olmaz. İcabında yedi milyar kalabalığında insanlığı karşısına alıp haykırmayı göze almalıdır. Mahkemelere çıkarılsa, birleştirilmiş milletlerin kürsüsüne çıksa, işçiyken de patronken de insan bunu söylemelidir. Yollardan ağaçlara kadar kâinattaki her şeyi buna şahit tutmalıdır.

Camide imamın “haydi hep birlikte” deyip topluca söylettiği kelime-i şahadeti söylemek ama siyasete girdiğinde, ‘büyük’ meclisler ve toplantılarda ‘nezaket’ kuralları gereği bunun aksi yönde hareket etmek bileti tehlikeye atan tavırlardandır. İnsanın içinde dönen macerayı ancak Allah bilebilir ama bilete sahip olanın da bu sahipliği gizlemeyeceği bellidir. Okulda, müdür önünde, karakolda veya fabrikada gizlenen ama aslında var olduğu iddia edilen bir bileten söz edemeyiz: Allah ile beraberim ve Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem peygamberimdir, diyenin bunu gizlememesi lazımdır.

Ümmet-i Muhammed imanını gizlemek yoluna gidebilseydi Bedir, Uhud, Hendek vd. savaşlar yaşanmazdı ve Resûlullah aleyhisselam ile ashâbı Mekke sokaklarında rahat dolaşırlardı. İmanı gizlemenin makul bir tarafı yoktur çünkü iman; ayıp, yasak, suç, kabahat, yasadışı veya yapay bir şey değildir; doğaldır. Allah Teâlâ kullarını var etmiş ve onlardan kelime-i şahadeti söylemelerini istemiştir. İnsan bu emri basit ve kısır menfaatler uğruna feda edemez.

Kelime-i şahadet, söylenmesi gereken ve söylenmezse dünyada geçirilen zamanın korsan olacağı cümledir. Onunla şaka olmadığı gibi birazını da taviz veremeyiz, onu kaybetmek korkusuyla yaşarız. Hep onun doğrultusunda ve onunla yaşamayı emelimiz olarak bilir, gerektiği zaman bedelini ödeyeceğimizden haberi yaşarız.

Kelime-i şahadet, iman etmemiş birine lazım olduğu gibi aslında iman etmişlere de lazımdır zira bunu söylemekle kazanılan biletin iptali imkânsız değildir.

Kelime-i şahadeti, ne söylediğimizi bilerek söylememiz gerekir. “Eşhedü en lâ ilâhe illallâh ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve resûlüh” cümlesi şu manaya gelir: “Ben şahitlik ederim, bilerek söylerim ki Allah’tan başka hiçbir ilah yoktur. Yine şahitlik ederim ki Muhammed, Allah’ın kulu ve peygamberidir.” Türkçesi bu olan kelime-i şahadetin anlamı ise bundan ibaret değildir. İlah, Allah, peygamber, kul gibi kelimelerin anlamlarını bilmek ve yüreğe sindirmek ancak kelime-i şahadeti söylemek olur. İnsan tabuta konduktan sonra gökten bütün melekler inse ve şimdiye dek dünyaya gelmiş bütün peygamberler dirilse de o ölü için kelime-i şahadeti söyleseler onun kârına geçen bir şey olmaz. Başkasının söylediğiyle iman olmadığı gibi vaktinden önce sindirilmemiş ifadeyle de iman olmaz.

Bu sözü söylemek, Allah’tan başka bütün kâinatı yok kabul edebileceğini ikrar ettiğinin farkında olmaktır. Söylenirken, bütün servetleri elinin tersiyle tepebilecek yürekliliği hissetmektir. Yoksa teknolojik aletlerimiz de bu sözü tekrarlayabilir ama onlara Müslüman denmiyor. Dilden önce yüreğin söylemesi ve bedelinin hayata yansımalarının kabul edildiği kalpte hissedilecektir. Aksi durumda Allah ile Allah’tan gayri her şey ayırt edilmiş olmaz.

Allah’tan başka hiçbir ilah olmadığını söylemek, cebindeki paranın veya evindeki çoluk çocuğun da birer ilah olabileceğinin farkında ve ayırdında olmaktır. Sabah namazına kaldırmayan yatak tutkunluğu da gayet ilahtır, akla bu da gelmelidir. Yoksa maksat Ebu Cehil’in taştan yonttuğu putlara tapmayacağına iman edip geri kalan hayatını her şeyi sallayıp yaşamak değildir. “Allah’tan başka hiçbir ilah yoktur” demek, “cebimdeki para, işyerimdeki kurallar, siyaset sahası hariç” gibi anlamlara gelemez.

Ebu Cehil aptal biri değildi, taştan yonttuğu putlara tapacak kadar akılsız da değildi. O ve diğerleri, aralarında bir parola gibi kullandıkları için o putları yontmuşlardı, onlar da önlerindeki taş olduğunu biliyorlardı ama sağladıkları toplumsal denge bunu gerektirdiğinden, putlarını terk

edemiyorlardı. Muhatap olduklarının canları sıkılınca kırılabilen, yenebilen bir put olduğunu bilmiyor değillerdi.

Bu toplumsal dengelemenin yerini siyasî hileler, faiz dengesi, ticarî hokkabazlık, ayarsız arkadaş tutkusu almışsa iki manzaranın farkı yoktur. Televizyon ve internet icabında en âlâsından birer ilahtır, Ebu Cehil bulsa dört elle sarılır ve kaçırmazdı. Allah'tan alıkoyan, Müslüman kardeşleriyle küs hâle getiren ve gıybetten dolayı cehenneme sürükleyen internetten fena ilah mı olur? Dolayısıyla kelime-i şahadetin başlangıcında reddedilen 'başka ilah' mefhumunun içi, Peygamber aleyhisselam Efendimiz zamanındaki putlardan çok daha başka birçok şeyle doludur.

İlah, Allah'ın önünde durmaya cesaret edebilen her şeyin adıdır. Dügünse düğün, arkadaşsa arkadaşdır. Bütün bunları tepebilen insanın kelime-i şahadeti ve gereğini özümsemektir. İlk, son ve tek sözümüz bu olmalı ve neyi söylediğimizin farkında olmalıyız. Nihayetinde kelime-i şahadet, bize Araplar vasıtasıyla ulaştırmış bir atasözü değildir. Bilinçli ve bilerek söylenecektir ki bilerek söylemek dahi yetmez, insan içine sindirerek bu cümleyi dillendirecektir.

*

Kelime-i şahadetin başlattığı yolda önemli bir mesele de ihlaslı ve dosdoğru imandır. İhlas, Allah ile aramızda hiçbir şeyin olmamasıdır; insan, para, sevgi veya başka bir şey. İnsan eşini dünya kadar sevebilir, parasını da canı gibi sevebilir ve bunlar yaratılış tabiatında olan şeylerdir; ancak Allah ile arasına girecek raddeye getirilene kadar değil. Eşyle baş başa kaldığında Allah'ın içine koyduğu sevgiyi doyasıya yaşamak insanın hakkı ve doğasıdır, çocuğuna bakmaya bile kıyamayabilir insan. Fakat bu veya başka bir sevgi Allah ile arasına girerse bu yanmaktır, sadakatsizliktir, kelime-i şahadetin gereği gibi yaşamamaktır.

Konunun örneği de 'kıyamadı' için çocuğunu sabah namazına kaldırmamak pekâlâ olabilir. Böyle bir tavır samimiyetsizliktir, imanın varlığına karşı gösterilmiş bir samimiyetsizlik. Kelime-i şahadeti söylemek ve kalpte hissetmek, ihlatsızlık yani bulanıklık kabul etmez. Çocuk, arkadaş, para, eş veya başka bir dünya unsurunun Allah ile arasına hiçbir şekilde giremediği iman sahibi olmaktır mesele. "Mükemmel imanı var", "Ebu Bekir bir, bu iki" seviyesinde lanse edilen biri için "köyündeki bahçesini çok sevdiğinden ölmek istemiyor" da denebiliyorsa bu imanın derinliğine kim inanır? İnsan hiç kışın çamurdan girilemeyen bir bahçeyle cenneti bir tutabilir mi?

Müslümanca tavır, ölüme koşmamak ile dünyayı bir bekleme istasyonundan daha fazla algılamamak arasındadır. Bu iki uç arasında kurulamamış dengenin yokluğu samimiyetsizliğe işaret eder. İnsan böyle dengesiz sonuçlara ulaşır zira dinlediği haberler, kulağına çalınan müzikler, duyduğu dedikodular ve dahası ile duyu organlarını istila eden beşerî bir işgal furçasına tutulması ona artık Allah'ın kitabının zihninde yerleşecek bir yer bulamamasını hazırlar. Allah'ın ayetleri böyle birinin zihninde yerleşecek yer bulamamak şöyle dursun, bir kulağından girip diğerinden çıkar. Hâlbuki aynı ayetler müşriklerin bir kulağından girince zihinlerini tersyüz etmeye yetmişti, açık kulakla dinliyorlar ve samimiydiler.

"Eşhedü en lâ ilâhe illallâh ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve resûlüh" demenin aşamalarını samimiyetle geçtikten sonra bütün bu süreçte aşk mahrumiyeti de yaşanmamalıdır. İnsanın yüreğindeki gerçek aşk Allah'a, Peygamberi'ne ve İslam'a ait olmalıdır. Bu bakımdan insanın Allah'ı ne kadar seviyor olduğunun bir cevabı yoktur; *ne kadar* bir ölçüm maksadıyla sorulduğuna göre Allah'ı sevmekte böyle bir sınır söz konusu değildir. Kelime-i şahadet kalpteki aşkı, aşk da Allah'a bağlılığı devamlı artıracaktır.

Kalpte aşkın artması insanın Kur'an'ı okuyuşu ve dinlemesi esnasında anlaşılır. 'Resûlullah buyurdu ki' dendiğinde bu ifadeyi dinleyişinden anlaşılır. Tesbih çekerken belli olduğu gibi kâfirlere karşı nefretinden de insanın Allah aşkı bariz olur. Muhteşem bir Allah sevgisine rağmen bir kâfir

futbolcunun kalpte geniş yer edinebilmesi mümkün olmaz. Zina etmediği gibi zinaya kapı aralayanlara nefret beslemek de bu tavrın parçasıdır. Allah sevgisi ve düşmanlarının sevgisi bir arada tutulduğu sürece gidecek olan Allah sevgisidir. Allah'ı sevmek, onun düşmanlarını sevmemektir.

Bu sevgiyi kalbinde büyüten mümin, Allah'ın karşısında kalanlarla ilişkisi olmayandır aynı zamanda. Mümin, mümin bloktan olduğunun farkındadır. Üç müminle bir araya gelince kendini Arafat'ta vakfeye durmuş gibi heyecanlı ve sevinçli hissedendir mümin; üç müminle bir araya gelince onu bir gruptan, diğerini bir fırkadan görüp öteleyen kimse değildir. Allah'tan başka hiçbir ilah olmadığını kelime-i şahadete gelince gür sesle söylemek ama tarikatını, meşrebini, ırkını aslında güçlü bir ilah edinmiş olduğunu itiraf edememek çelişkidir.

Allah'ın herkesi kelime-i şahadet çatısında toplamasına karşın müminleri kelime-i şahadetten sonra bir üst çatıda daha toplamaya ya da ayırmaya cüret etmek şeytanın tuzağına kanmaktır. Kendini ve bedenini Allah'a teslim edip ellerinden gözlerine, kulaklarından ayaklarına kadar her organını onun hizmetine adayan mümin bunun ispatını günlük hayatında gösterdiğinde kelime-i şahadetin gereğini yerine getirmiştir. Yürekte oturan bu samimi tavır, yeri geldiği zaman en büyük hizmetkârı olunan anne-babaya mesele imansa menfi tavır koyabilmek şeklinde meydana çıkar. Gerekiyorsa elli senelik ailesine veda etmek bile bu iman gereği olabilir, Allah'tan ayrılmaktansa elli yıllık eşinden ayrılmayı yeğleyendir mümin. Böylece asla ayrılamayacağı tek bağlılığın Allah olduğunu hem kendine hem Rabbine ispat eder.

Bir Müslüman'ın dünyadaki en önemli hedefi, başlangıçta söylediği sözü son söz olarak da tekrarlayıp dünyadan ayrılmaktır. Kelime-i şahadeti çenesi kapanmadan önceki son sözü olarak ağızdan çıkaran biri başarıyla sona ulaşmış ve gümrüğü geçebilmeyi garantilemiştir. Bir sürü boş laf yerine söylenecek olan budur. Müslüman bir insanı o son anında ziyarete gidersek kelime-i şahadeti ona hatırlatmak bir Müslümanlık görevidir, elbette üslubunca ve tatlı dille gündeme alarak.

Bu hususta iki mühim nokta vardır:

Öncelikle bu cümleyi (kelime-i şahadet) günlük hayatının parolası hâline getirmeyen birine Allah o son anda bunu tekrarlamayı nasip etmez. Faizi helal kabul eden ve peynir ekmeği gibi yiyen birine son nefesinde kelime-i şahadeti söylemek kolay olmaz. Müminleri taciz edip sürekli kâfirlerin balonunu şişiren birine son nefesinde verilen telkinler, tavsiyeler, yalvarmalar işe yaramaz. Bu cümleyi söyleyebilmek için bu cümle uğrunda yaşanmış bir hayat lazımdır.

Fakat son nefesinde illa kelime-i şahadeti söylemiş olmak kesin manada bir işaret olmayabilir de. Belki son nefesten önce tekrarlamış ya da içinden söylemiş de olabilir, bu kısmı ancak Allah bilir. Yeter ki 'bilet' iptaline sebebiyet verecek işler ve sözler elinden ve ağızdan çıkmamış olsun, Allah'ın izniyle bundan sonrasında sakınca yoktur. Kelime-i şahadeti son saniyede söylememiş olmaktan çok daha risklisi insanın ahirette selameti olacak biletini iptal ettiren bir cümleyi ağızdan kaçırmasıdır ki bu çok kolay gerçekleştirilebilir bir şeydir.

Hayatı bu cümle doğrultusunda geçen insanın son sözünün illa bu olmasından daha önemli gerçek, onun zaten hayatının bu cümlelerin ete kemiğe bürünmüş hâli olmasıdır.

Allah dostlarından birinin son anlarını yaşadığı anlaşılınca, yanındakiler onun imanla ölmesini kolaylaştırmak için yanında kelime-i tevhidi söylemeye başlamış ve onun da hatırına gelmesini sağlamak istemişler. O da eliyle işaret edip rahatsız etmemelerini rica edince, yanındakileri bir endişe kaplamış. Öyle ya, kelime-i tevhidi söylemesi için ortam hazırlanan biri niçin yanındakileri engellesin. Bir de bakmışlar ki dudakları bazı sözler mırıldanıyor. Meğer Yasin-i şerifi okuyormuş. Beşinci sayfaya kadar gelmiş ve "selâmun kavlen mir-rabbî'r-rahim" (sana Rahîm ve merhametli Rabbinden selam olsun) ayetini okuyunca ruhunu teslim etmiş.

*

Müminler olarak kelime-i şahadeti çantada keklik bilmek gibi bir gaflete düşmemeliyiz. Öyle değildir. Ümmetimizin en büyükleri, biletlerinin son anda iptal olmasından ödleri koparak yaşamışlardır. Ömer radiyallahu anh yaralandıktan sonra vefat edene kadar geçen zamanda kendisine söylenen “ne mutlu sana” türünden övgü cümlelerine gayet endişeyle karşılık vermiş, “abartmayın, günahımla sevabımın denk olmasına dahi razıyım” diyerek korku duymuştu.

Allah’ı tam tanıyanlar şımarmaz, tanıdığını zannedenlerse şımarık tavırlarla yaşarlar. Neyimize güvenip elimizi kolumuzu sallayarak Rabbimizin huzuruna varabiliriz? Şirkten parçalar bulaşmış ve büyük günahların eskittiği kelime-i şahadetler ile nereye gittiğimizi sanıyoruz? Kelime-i şahadet hiçbirimizin garantisinde değildir ve onu kaybetmek pek kolay, gayet mümkün bir tehlikedir. İnsan bunun endişesini taşıyarak yaşadığında ihlas ve samimiyet elbisesini kuşanır, bu da ibadetlere sarılmakla olur.

Onca gıybetin konuşanı, Müslümanlar’ın iftiracı, kadınların iffetine laf eden, bir hanımı boşamak için yüz bir yalan uyduran, ümmetin çocuklarının yalnız kalmasına ve yetim bırakılmasına en azından volkan gibi yürek taşımayan, siyaseti için Kur’an’ı bir kenara atabilecek, para için bütün değerlerinden feragat edebilen, dün mukaddes bildiklerini bugün üç kuruşluk dünya için ‘gençlik heyecanı’ diye yorumlayan biri olmak insanın biletine zarar veren işlerdendir.

Evet, kelime-i şahadeti söylemek cennetin biletidir, ancak insan yolculuk boyunca yüklerinin ne durumda olduğunu gözden kaçırırsa biletinin artık elinde olmadığını anladığı o an, çok geç olabilir.

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّمْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah’a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.